

KAITSEMINISTEERIUM

MTÜ Saare Rannarahva Selts

srselts@gmail.com

Teie: 08.05.2026 nr [Saatja reg nr]

Meie: 05.06.2026 nr 2-3/26/11-4

Vastuskiri selgitustaotlusele

Täname Teid Kaitseministeeriumile esitatud selgitustaotluse eest, milles väljendasite muret Eestisse püstitatavate tuuleparkide ja nende mõju pärast riigikaitsele.

Kaitsevägi on loodud Eesti Vabariigi kaitsmiseks ka rahuajal, tagades julgeolekuolukorra jälgimise mereseire-, õhuseire- ja raadiosüsteemidest koosneva eelhoiatussüsteemi abil. Kaitseministeeriumi valitsemisalas on riigikaitse korraldamine ning Kaitseväge töökeskkonna loomine. Riigikaitse eelhoiatussüsteemide töökeskkonna tagamiseks kehtib alates 26. juunist 2015 kaitseministri määrus nr 16 „Riigikaitse ehitise töövõime kriteeriumid, piirangute ruumiline ulatus ja andmed riigikaitse ehitise töövõimet mõjutavate ehitiste kohta“, mis sätestab Kaitseväge linnakute lähiümbruses ning eelhoiatussüsteemi seirevahendite katteala ulatuses töövõime tagamiseks ehitistele, rajatistele ja paigaldistele kehtivad piirangualad. Kuna Kaitseministeeriumi valitsemisalasse kuulub ka Kaitsevägi, esitab siinkohal ministeerium Kaitseministeeriumi ja Kaitseväge ühise seisukoha ning vastuse Teie kirjas tõstatatud küsimustele.

Eelhoiatussüsteemi töövõime kriteeriumite täitmine ning võimalike ületamiste vältimine sõltub otseselt nimetatud määruse rakendamisest. Määrus kehtestab haja- ja tiheasustusaladel ehitistele, rajatistele ja paigaldistele piirangud, mis puudutavad muu hulgas tuuleparke.

Riigikaitse ülesannete täitmise põhimõtted ning prioriteedid sõjalise riigikaitse arendamisel kuni aastani 2031 on esitatud Riigikaitse Arengukavas (RKAK) ning Kaitseministeeriumi nelja-aastases arengukavas (KMAK 2026–2029). Eesti kaitseplaneerimise protsess koosneb omavahel seotud pikaajalisest kümneaastasest strateegilisest vaatest, keskpikast nelja-aastasest vaatest ning lühiajalisest üheaastasest vaatest, mis tagavad riigikaitse järjepideva ja tervikliku arendamise.

Kaitseministeeriumi, Kaitseväge ja teiste allasutuste tegevused on omavahel kooskõlastatud. Sellele tuginedes kujundab Kaitseministeerium riigikaitsepoliitikat, koordineerib kavandatu ellu viimist ning korraldab riigikaitset tervikuna. Eesti suurim julgeolekuoht tuleneb Venemaa Föderatsioonist, kelle strateegiliseks eesmärgiks on Euroopa julgeolekuarhitektuuri ja reeglitel põhineva maailmakorra lõhkumine ning NSV Liidu aegse mõjupiirkonna taastamine. Venemaa sõjaline agressioon ja Ukraina territooriumi okupeerimine on suurendanud ohtu NATO liikmesriikidele. Soome ja Rootsi liitumine NATOga on oluliselt parandanud Läänemere ja Soome lahe piirkonna mereseire- ja õhuseirevõimekust.

Oluline on samas rõhutada, et NATO kollektiivkaitse põhineb liitlaste sõjalistel võimetel, seega on Eesti kaitsevõimel Läänemere ruumis oma selge roll, millel on vahetu mõju ka NATO kollektiivkaitse võimele.

Venemaa relvajõudude tõhusaks heidutamiseks on kriitilise tähtsusega tõsta Kaitseväe kaitse- ja ründerelvastuse taset, mis minimeerib vastase õhu- ja mereväeplatvormide sisenemise riski Eesti õhuruumi ning merealale.

Nende relvasüsteemide eduka rakendamise eelduseks on katkematu olukorrateadlikkus ja toimiv eelhoiatussüsteem. Kuna Eesti riigi maa-ala, territoriaalveed ja õhuruum moodustavad lahutamatu ning jagamatu terviku, tuleb riigi territooriumiga piirneval alal maksimaalselt ära kasutada kaasaegse sõjapidamise tehnilis-taktikalisi eeliseid, geograafilist asendit ning reljeefi ja tehnikakonstruktsioonide spetsiifilisi omadusi. See võimaldab luua piirkonnas integreeritud ja mitmekihilise juurdepääsu tõkestamise võimekuse, sidudes riiklikud süsteemid reaalajas NATO liitlasvägede ühise juhtimisvõrguga.

Kaitseministeerium ja Kaitsevägi lähtuvad hinnangute andmisel ohuhinnangust ning normatiivdokumentidest, sealhulgas kaitseministri määrusest nr 16 ja NATO radarkatte nõuetest (MC507). Kaitsevägi on analüüsinud elektrituulikute võimalikku mõju eelhoiatussüsteemidele ning teavitanud Kaitseministeeriumit juhtudest, kus tuuleelektrijaamad võivad riigikaitse eelhoiatust negatiivselt mõjutada. Nimetatud mõjude neutraliseerimiseks on välja töötatud Kirde-Eesti, Mandri-Eesti ja Lääne-Eesti kompensatsioonimeetmed, millest osa on juba rakendatud. Tuuleparkide negatiivsete mõjude täpsemaks väljaselgitamiseks on Kaitseministeerium koostöös Kaitseväega käivitanud täiendavad uuringud, mille raames töötatakse välja uued lahendused tuvastatud häiringute kõrvaldamiseks.

Merealadel ei ole 2026. aasta seisuga veel tuuleenergia rajatise püstitatud, mistõttu puudub seni ka reaalne negatiivne mõju riigikaitse seiresüsteemide tööväimele merel. Seniste teaduslike ja tehniliste analüüside põhjal saab aga järeldada, et planeeritavatel avamere tuuleparkidel on potentsiaalne negatiivne mõju laevade automaatse identifitseerimissüsteemi (AIS) toimimisele. See häiring tuleneb nii kasutatavast sagedusspektrist kui ka tuuleparkide konstruktsioonilistest iseärasustest. Modelleerimistulemused viitavad, et tuuleparkide vahetus läheduses AIS-seadmete tööväime tõenäoliselt võib väheneda, kuid võimalike mõjude täpne ulatus ning vajalikud leevendusmeetmed selgitatakse välja käimasolevate uuringute käigus.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Gert Kaju
osakonnajuhataja